

SOKOLSKÝ VĚSTNÍK

TELEOVČIČNÁ JEDNOTA "SOKOL" V SYDNEY

Číslo 8.

Prosinec 1957.

Dr. Antonín Hřebík,
starosta Č. Sokolstva v zahraničí:

K 10. Vánocům v exilu.

Když jsem před nedávnem pročetl staré českoamerické časopisy z doby po skončení první světové války, našel jsem tam zajímavou vzpomínku československého legionáře-Sokola, ve které líčí, jak za mrazivého večera o Vánocích 1918 bloudil se svými přáteli ulicemi sibiřského města a jak vzpomínali na svoji drahou vlast. Pocity, které je tehdy naplnovaly, vyličil těmito krásnými slovy: "Našich srdcí zmocňuje se podivná nálada a v našich duších je jakýsi neujasněný stesk. Zalétáme ve svých myslích do vzdálené vlasti. Jam je tam asi dnes? Jak to všechno vypadá v té naší republice, ze které jsme odcházeli ještě ještě jako z ubohé, porobené zemičky, která byla bezprávnou součástí veliké říše! Jen představu svého prvního presidenta máme jasnou, tak živou, jakoby tu stál před námi. Vždyť ho známe z Ukrajiny, z Kijeva i z jiných míst! A když se večerní soumrak snesl nad městem a zář elektrických světel rozlila se po ulicích, bloudili jsme ulicem jaksi nesví. Duše i srdce nás všech naplnovala jediná touha: Kdybychom se tak mohli nyní procházet po pražských ulicích, po pražských nábřežích anebo po Václavském náměstí! A náhle nám bylo v tom sibiřském městě tak nevýslovně smutno a snad nikdy v životě jsme nešli tak brzy spát, jako v tento smutný vánoční den v roce 1918."

Když jsem dočetl tuto smutnou vzpomínku československého legionáře a sokolského bratra z roku 1918, náhle se mi vynořily vzpomínky na jiné vánoční svátky - na Vánoce 1941 v Terezínském pevnosti. Bylo to krátce poté, kdy nacistické gestapo vpadlo za noci z 8. na 9. října 1941 do bytů sokolských pracovníků a uvěznilo tehdy na 1000 našich nejlepších sokolských bratrů. Téměř celé předsednictvo, náčelnictvo mužů a vzdělávací předsednictvo Československé Obce Sokolské a představitelé všech sokolských žup byli tehdy uvězněni a brzy poté byla většina z nich odvečena do malé pevnosti v Terezíně.

Tam jsme prožívali Vánoce 1941 - naše první a zároveň poslední společné Vánoce. Brzy po Novém roce 1942 řada z nás byla dopravena do nejstrašnějšího koncentračního tábora v Osvětimi, jiní byli odvečeni do koncentračního tábora ve Flossenbürgu a další do různých věznic a koncentračních táborů Hitlerov, nacistické říše.

Byl to smutný Štědrý den, který jsme prožívali v roce 1941 v Terezíně. Ještě za tmy pochodovali jsme ráno - za deště a sněhu - z Terezína do Litoměřic, odkud jsme odjížděli vlakem do Ústí nad Labem a jeho okolí na nejrůznější těžké práce. Toho dne se jen velmi málo mluvilo při krátkých pracovních přestávkách, neboť myslí všech byly naplněny vzpomínkami na domov. A když po návratu byli jsme po chudé večeři uzamčeni ve svých celách, bylo nám všem tak nějak divně u

srdce. Všichni jsme vzpomínali na domov, na svoje drahé a na krásné chvíle společné sokolské práce. Nikdo z nás si tehdy neuvědomoval, že takto sedíme spolu naposled. Již příštích Vánoc nedožilo se téměř 90 procent bratří, kteří s námi prožívali smutné Vánoce 1941 v Terezíně.

Na 5000 nejlepších sokolských bratří nám chybělo, když jsme se po skončení druhé světové války v roce 1945 poprvé scházeli k nové sokolské práci.

Od té doby uplynulo teprve něco málo přes 12 let a letos budeme prožívat již desáté Vánoce v exilu. Snad nikdy před tím v dějinách nebyli sokolští bratři a sestry roztroušeni po tolika vzdálených končinách všech pěti dílů světa, jako je tomu dnes! Ke každým vánočním svátkům v exilu dostávám vždy nekonečnou řadu sokolských blahopřání ze všech končin světa, určených pro všechno Sokolstvo ve svobodném světě - i pro naše věrné bratry a sestry doma. Jsou to vždy blahopřání nejen ze Spojených států, z Kanady, ze Střední a Jižní Ameriky, ale i ze všech zemí západní Evropy, ze Severní a Jižní Afriky, z dalekých končin Asie a Austrálie, z Nového Zélandu i z jiných končin světa. A všechny tyto vánoční pozdravy končí vždy přáním, abychom se všichni brzy dočkali chvíle, kdy se opět sejdem při radostné sokolské práci ve svobodném Československu.

V závěru svých vánočních vzpomínek chtěl bych zdůraznit, že všechny tyto Vánoce - smutný Štědrý večer československého legionáře-Sokola na Sibiři v roce 1918, smutné sokolské Vánoce v Terezínské pevnosti za nacistické okupace v roce 1941 i všechny naše vánoční svátky v exilu, prožívané našimi sokolskými bratry a sestrami v tak různých končinách, vzdálených od sebe tisíce mil - měli jednu věc společnou. Byly symbolem našeho neustálého boje za svobodu, který je údělem našeho národa již po mnoho staletí - a zvláště v posledních 40 letech - a současně symbolem nezměrné touhy příslušníků našeho národa, vyrvaných ze svých domovů, po radostné práci ve svobodné vlasti.

Ty prvé dvoje Vánoce, na které jsem dnes vzpomínal, měly společné i to, že naši bojovníci za svobodu v době první světové války vrátili se šťastně do osvobozené vlasti a že svobody se dočkali i ti, kdož přežili hrůzy nacistických věznic a koncentračních táborů a kdož v době druhé světové války bojovali v zahraničí za svoji drahou vlast.

To nás upevňuje v pevné víře a v přesvědčení, že i my - zůstaneme-li neochvějně věrni Tyršovým a Fügnerovým sokolským zásadám - vrátíme se jednou domů a budeme noci opět svým sokolstvem přispívat k dalšímu rozkvětu naší drahé vlasti - svobodné Československé republiky.

Aby se tak stalo co nejdříve, je mým vřelým přáním všem Ván, drazí bratři a sestry, k letošním Vánocům!

....000000....

N Á Š C Í L .

Naše jednota vstupuje již do jejího sedmého funkčního období. Úkol jejího výboru je tentokrát trochu obtížnější než v letech předešlých. Morální zodpovědnost každého jednotlivého člena výboru a všech frakcí výboru, jakož i všech ostatních členů Sokola, je až dosud největší! Udržet na téže výši a při životě to co zázračně vyrostlo během předešlých pěti měsíců - neboli, jak jsem již řekl na poslední valné hromadě, že nový výbor bude muset upravit svůj krok tempu uda-

ným výborem starým. Navíc budeme postrádat několik zkušených bratrů, kteří odešli s vedoucími míst právě v době, kdy život jednoty po letech nezájmu a živoření se rozbíhá.

Mohou nám však být tyto okolnosti důvodem k vlastním pochybám nebo obavám? Ovšem, že ne! Naopak! Musí nám být výzvou a povzbuzením ke zvýšenému pracovnímu úsilí! Je nám jasné, že na poli "sokolování" zde v Sydney, nebylo ještě učiněno zdaleka tolik, abychom mohli být plně spokojeni a složit ruce v klín. Práce je nadbytek pro několik výborů na několik funkčních období a úkolů je mnoho.

Víme, že těžiště sokolské činnosti spočívá v tělocvičně! Čím je plnější tím je lepší nálada mezi cvičícími a také docházka je lepší. Soustředíme proto veškeré naše úsilí v první řadě na získání co možná největšího počtu nových členů a v druhé řadě na získání vhodné, náležitě vybavené tělocvičny ve které bychom už jednou trvale zakotvili; alespoň do té doby, nežli naše jednota bude mít dostatek prostředků na postavení vlastní sokolovny. Nejdříve však musíme být početně silní. Musíme získat co nejvíce nových členů. Za tím účelem budeme muset vhodně zapůsobit na naši krajskou veřejnost zde v Sydney, abychom si získali její přízeň a pochopení a ukázat jí současně, že jsme to v první řadě my sami, kteří berou Sokol opravdově a vážně. Jsem přesvědčen, že mezi našimi českými a slovenskými krajany jsou stovky Sokolů, kteří jen čekají na hlas polnice, aby se mohli zapojit do sokolského života. Věřím také - a počítám s tím, že ti, kteří nikdy Sokoly nebyli si postupně upraví jejich poněkud k nám a vstoupí do Sokola.

Obracím se na vás sestry a bratři, abyste použili každé možné příležitosti k získání nových členů pro naši jednotu. Obracím se na vás v pevné víře, že vaše úkoly splníte. Naším heslem budiž: "Nechť každý z nás získá nejméně jednoho nového člena!" Jenom tehdy až nás bude mnoho, budeme moci pomýšlet na sokolské podniky většího rázu - jako jsou veřejná cvičení. Proč ne?! Zítřka za rok za dva se náš sen určitě splní! K tomu nás však musí být tolik, aby nás bylo na cvičišti vidět, a to znamená - nábor členstva - a zájem každého Sokola, získat co nejvíce nových členů! Připravme proveditelné podmínky pro uskutečnění veřejného cvičení pro příští výbor a k tomu cíli pracujme nezištně a upřímně. Vše minulé sestry a bratři budiž nám jenom měřítkem eventuálně odrazovým můstkem k dosažení nových cílů. Dívejme se ku předu.

Uložili jsme si celou řadu povinností a úkolů a nepochybuji, že je splníme. Budeme pořádát tělocvičné akademie k příležitosti 7. března a 28. října. Budeme pořádát veřejně přístupné cvičební hodiny, aby naše krajská veřejnost mohla sledovat naši tělocvičnou činnost a posoudit ji. Budeme opět pořádát "Šibřinky" a jiné podniky, které budou včas oznámeny.

To ovšem znamená práci sestry a bratři - mnoho práce - věřím však, že pomůžete jako jste pomáhali a pracovali v právě uplynulém období.

Na zdar !

J. Křepela , starosta.

NA NAŠÍ MUKULÁŠSKOU NADÍLKOVOU BESÍDKU ZVEME DĚTI I RODIČE, ČECHY I SLOVAKY I KDYŽ NEJSOU ČLENY SOKOLA.

POŘÁDÁME JI DNE 21. PROSINCE T-R- V SÁLE ST. JOHNS CHURCH, ROH OXFORD A REGENT ST. PADINGTON.

CHCEME UDĚLAT RADOST VŠEM ČESKOSLOVENSKÝM DĚTEM V SYDNEY.

ooooOoooo

Co musíme vědět ! (pokračování).

V zakládajícím roce se konaly dva sokolské výlety většího rázu. Prvního, na Říp, se zúčastnilo mnoho členstva; také Fügner a Tyrš, ale okazale vlasteneckopolitický ráz tohoto výletu neuspokojil starostu ani jeho náměstka. Zato druhý výlet, 12. května na Závist, byl skutečně sokolský, ukázněný s improvizovaným cvičením, a oba vůdcové jednoty ho použili k tomu, aby vyslovili své názory o úkolech a poslání Sokola. Zejména projev Fügnerův o spolku "bratří svorných, nerozdvojných ni náhledy politickými, ni náboženstvími", nířil do vnitřních poměrů jednoty, kde se obrážely politické neshody tvořících se dvou stran (staročeské a mladočeské), ale také na venek, odkud z polcie byla sledována činnost nového spolku a podezírána z "podvratných snah". Obě strany mladé jednoty -- směr "turnéřský" jež podporovali Fügner i Tyrš a směr okazale vlastenecký a politicky-radikální, utkaly se ještě

Zvolením směr... a tak se při této slavnosti konané dne 1. června 1862 představila jednotu jako spolek tělocvičný. V řeči "na tky praporu" Karolíny Světlé i praporečníka Doležala ozval se silně ohlas národně buditeckého ukolu Sokola. Snaha uchránit jednotu před r... ledky, které by pro její trvání a práci mohly niti vyhrančný politický směr, at již jakýkoliv, projevila se ve složení výboru.

Po 7 měsících se první výbor vzdal svých funkcí a na va--lné hradě konané dne 19. července 1862 byl zvolen nový výbor ve kterém už nebyli Jul. Grégr, Turn-Taxis ani prof. Skuherský. O půl roku později z něho vystoupil i prof. Tonner - po roce pak i dr. Edv. Grégr.

Nový výbor, v němž zasedali bratři, kteří se politického života neúčastnovali, vydal několik vyhlášek o přísné nepolitickosti Sokola a zdůrazňoval především činnost tělocvičnou a obecně vlasteneckou jako nejhlavnější poslání nového spolku. Fügner a Tyrš dovedli taktně a rázně, bez osobní ctižádosti a zbytečné přecitlivělosti rovnati spory mezi členy cvičicími (bratři činu) a necvičicími (starou gardou). Když jednotu dostala výpověď z místnosti Appola najmula si od května do září 1863 pronatimně tělocvičnu v Konvikte. Po dvouměsíčním přerušení cvičení se pak přestěhovala v prosinci roku 1863 do budovy jakou v té době neměla pro učely tělocvičné žádná země střední Evropy. Vystavěl ji velkým nákladem pro Sokol, vloživ do ní celé své jmění, první starosta jednoty, Jindřich Fügner. Tato budova později rozšířená, stojí dosud v Praze v Sokolské ulici a nese jméno svého budovatele.

Tam se rozvinula všestranná cvičební činnost. Bylo doplňováno české tělocvičné názvosloví a zdokonalovány cvičební rozvrhy. Vedle tělocviku nářadového byl pěstován zápas a šerm - od roku 1864 i rohování. Zatím co se počet členů Pražského Sokola po počátečním prudkém vzestupu až na 1000 členů (v listopadu 1862) ustálila na 500 - 600 (do r. 1865), šířilo se Sokolstvo i mimo Prahu.

Po Brně vznikaly sokolské jednoty r. 1862 v Jaroměřích, Nové Pace a Kolíně. V následujících letech v Turnově, v Příbrani, v Jičíně, v Kutné Hoře a v mnohých dalších městech v Čechách a na Mor. Také u Slovinců a v Americe. Roku 1865, rok smrti Fügnerovy, bylo už 20 sokolských jednot a v nich 1950 členů. Protože se v jednotách žilo často více z nadšení než z odborné práce tělocvičné, chtěl Tyrš sjednotit sokolské jednoty aspoň společným způsobem cvičení. Tyrš proto vysílal cvičitele ze svého pražského sboru do mimopražských jednot a do pražského sboru přijímal studenty z jiných měst.

Jak si to představuji .

Za sedm měsíců, skoro bych řekl, "po z mrtvých vstání" Sokola v Sydney, naše jednotka se rozejela na plno. Minulý výbor udělal hodně práce a udělal ji skvěle. Nový výbor stojí dnes před zodpovědným úkolem: pokračovat ve vývoji jednoty a rozšířit její činnost. Na výborové schůzi (12.12.57) výbor stanovil náš program pro rok 1958. Dona, členstvo bylo informováno o programu činnosti v budoucnosti na členských schůzích. Zde, kde jsme roztroušeni na prostoru jako vzdálenost Praha - Poděbrady, členské schůze by byly časovým zatížením členstva. Nebudeme je proto svolávat. O programu vás budeme pravidelně informovat ve cvičení a ve věstníku.

Činnost tělocvičná: Žatstvo je vedeno normálním žakovským programem, jako dona. V ČSR jsme měli tři oddíly, dle věku. V Sydney, pro časovou tíseň a technické potíže, toto nemůžeme praktikovat.

Dorost má obtížnější posici. Chybí mu žakovská příprava. Jeho vystoupení na akademii bylo vzorné, ale nebylo bezvadné. Za rok až hoši dohoní, co jim chybí v důsledku ztráty žakovských let ztrávených v sokolovně, budou plně na úrovni dorostu, jako jsme ho byli zvyklí vidět dona.

Členstvo: Jeho kádr dnes tvoří bratři více méně "v letech" s nějakou tou zbytečnou tukovou vrstvou kolem pasu. Nikdo z nás není sydneyjským Lojzou Hudcem, ale nikdo z nás není proto zarmoucen. Máme elán a chuť si zasokolovat.

Tělocvičný rozvrh hodin je naší hlavní bolestí. Máme nedostatek nářadí. Abychom zpestřili cvičební hodiny, zavedeme do našeho tělocvičného pořadu míčové hry (košíkovou, odbíjenou, sálovou házenou atd.), neboť není možné skákat přes koně, chodit po lavičkách a prohýbat se na ripstolech do nekonečna.

Činnost Sokola není jen tělocvičná. Místo: "Ve zdravém těle zdravý duch" a "Ni zisk, ni slávu", je zde divadlo, podniky kulturní, sport atd. Sokol se vždy snažil, aby utužil těla a utužil přátelství mezi členstvem. Dona jsme se scházeli do sokoloven z blízkého okruhu. Mnozí se znali dříve, než se sešli při nástupu při zahájení cvičení. Situace v Sydney je jiná. Vzájemně se známe velmi málo. Chceme uspořádat "kryšpány" a výlety, abychom měli možnost se blíže poznat.

Prozatím nemáme sokolovnu. Nájemné sálu stojí poměrně značný obnos ročně, který nekryje obnos vybraný ze příspěvky. Musíme uspořádat ročně několik podniků, které nám umožní finanční zajištění.

Tělocvičnou jednotu vede sice výbor, ale tvoří ji její členstvo. Jaké je členstvo taková je jednotka. A proto sestry a bratři, je na vás VSECH, aby naše malá jednotka byla taková, jakou si ji přejete mít. Bez nezištné práce všech to nejde. Spolky a sportovní kluby jsou pravidelně vedeny a financovány hrstkou funkcionářů a necenášů. Sokol tvoří masový celek členstva a je podporován malými příspěvky všech, kolik kdo může, rukou společnou a nerozdílnou. A právě v tom je ta pravá krása a síla sokolské myšlenky: být různých náboženských vyznání a společenských postavení, v mnohém spolu nesouhlasit a při tom být v duchu sokolském jednotni.

M. Zachar, náčelník.

CO JE TO TĚLOCVIK ?

TĚLOCVIK NEBOLI CVIČENÍ TĚLESNÁ JSOU VŠECHNY POHYBY, KTERÉ ČLO-
ÚMYSLNĚ VYKONÁVÁ K VYVYNUTÍ SÍLY A JEJÍMU ZACHOVÁNÍ.

V pátek dne 29. listopadu 1957 se konala 7. valná hromada Sokola v sále "Community Centre" za účasti 40 členů s právem hlasovacím a hostí. Průběh jednání byl skutečně v duchu sokolském - radostný a hladký. Po projevech funkcionářů, kterým bylo všem uděleno absolutorium - po zprávě revisorů účtů - byl do zvolení nového starosty pověřen vedením schůze br. Vávra. Po zhodnocení práce a poděkování starému výboru předsedající vzpoměl všech funkcionářů vedoucích naší jednotu zde v Sydney za minulých let. Vyzdvihl, že jejich slabé výsledky nebyly vinou jejich, ale tím, že naši krajané byli v prvních letech života v této zemi plně zaprázdňeni budováním svých existencí, že neměli pomýšlení na jakoukoliv činnost jinou.

Při volbách pak byl dán návrh, aby starosta byl zvolen lístkou a ostatní funkcionáři aklaací. Starostou byl zvolen br. Jan Křepela. Místostarostou br. Haranul, jednatel br. Ing. M. Doležal, pokladník, bratr L. Macháček, vzdělavatelem br. Hugo Kabát, náčelník br. M. Zachar, náčelníci opět ses. H. Křepelová, členy výboru, br. R. Mestek, L. Závický, Coufal, ses. Coufalová, br. Čtvrtečka, ses. H. Macháčková a B. Mesteková, br. Čáp, ses. Kartouzová a br. Šticha. Náhradníci: ses. Honzátková, br. Honzátko, Kučera a Vlažný a ses. Pestinská. Revisory účtů br. Hosák a dr. B. Mikl.

Za Čsl. Nár. Sdružení v Sydney pronesl zdravici p. dr. Sudek s přáním mnoha zdaru a důvěrou v pokračování přátelského poměru, který vládá dosud mezi Sokolem a Čsl. Nár. Sdružením.

Mnoho podnětných návrhů bylo předáno k vypracování novému výboru.

H. Kabát, vzdělavatel.

Základem každé sokolské jednoty bylo je a bude žatstvo. Mladí nezkrocené, bujné a při tom, to nejkrásnější co můžeme v sokolovnách vidět a ve vzponkách se vrátit do našich mladých let. Tato sokolská ká nana při dovršení svého 14. roku doznavají jakýsi přelom a přelétávají s pýchou nad svojí vykonanou prací do složky vyšší to jest - DOROST. Tak ja ko je žatstvo základem, dorost je chloubou každé jednoty. V naší jednotě je poměrně malé procento dorostenců oproti co jsme byli zvykli vidět v sokolovnách doma. Promeskali jsme mnoho. Někteří z naší mládeže miním ty, kteří nejsou členy Sokola - navštěvují přímo australské společnosti a nebo sportují pod hvězdkami různých klubů. Jak jsem již podotkl, promeskali, ale neprohrali. Tento hrdý kádr naší jednoty, který s určitostí bude jednou jejím pilířem a který tuto povede k vyšším nětám je v plné síle a připraven. Každé cvičení ponalu, ale viditelně stoupá jejich cvičební výkon a jednoho dne, který věřím již není daleko, dojdou svého cíle. Dočka jí se chvíle, kdy složí své účty za vykonanou práci a kdy my budeme museti říci: "Děvčata a hoši dělali jste, to dobře. Dělali jste to v duchu sokolském, bez očekávání nějakých chvalozpěvů, veřejných poděkování a podobně. Vyškrtli jste ze svého slovníku slova, ja-ko nemohu, neznám nedokážu a nedovedu. To je to na co budete hrdí! Řiďte se sokolským heslem "Ni zisk ni slávu", a úspěch je zaručen. Blíží se konec roku 1957. S radostí se dívám na vaši vykonanou práci v posledních 6 ti měsících. Je to krásné, ale musíme v novém roce začít s větší vervou aby naše bilance v roce 1958 byla mnohem pestřejší. To vím určitě, že bude. A na konec k našim rodičům. Pošlite svoje děti do naší sokolské rodiny. Neváhejte!

R. Mestek - vedoucí dorostu.